

Innst. O. nr. 40

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra samferdselskomiteen

Ot.prp. nr. 14 (2002-2003)

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Regjeringen legger i proposisjonen fram forslag til lov om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap. Lovutkastet er en oppfølging av forslaget om omdanning av Luftfartsverket til statsaksjeselskap fra 1. januar 2003, som er fremmet i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2002-2003).

Formålet med loven er å

- regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanningen, herunder overføring av offentlige rettigheter, forpliktelser mv. fra forvaltningsbedriften til aksjeselskapet, og
- gi overgangsbestemmelser om at ansatte i Luftfartsverket AS midlertidig skal beholde fortrinnsrett til ny statsstilling og ventelønsrettigheter.

Lovforslaget er utformet etter mønster av tilsvarende lover ved tidligere omdanning av statlige virksomheter til egne selskaper. Omdanningen nødvendigvis også enkelte endringer i andre lover. For en nærmere omtale kan det vises til merknadene til de enkelte bestemmelsene i kapittel 4 i proposisjonen.

Luftfartsverket er i dag en forvaltningsbedrift som, etter utskillelsen av Luftfartstilsynet som eget forvaltningsorgan, har som hovedoppgave å planlegge, bygge ut, eie og drive lufthavner og yte lufthavn- og flysikringstjenester til flyselskaper og andre brukere.

Formålet med omdanningen til et aksjeselskap 100 pst. eid av staten, statsaksjeselskap, er å gi Luft-

fartsverket større fleksibilitet og økonomisk handlefrihet enn det forvaltningsbedriftsmodellen gir. Omdanningen endrer imidlertid ikke Luftfartsverkets samfunnsmessige rolle og forpliktelser.

Omdanningen forutsettes å skje ved at Luftfartsverkets eiendeler, rettigheter og forpliktelser overføres som en helhet til Luftfartsverket AS som statens tingsinnskudd. Som vederlag mottar staten aksjer i selskapet. Den endelige åpningsbalansen for selskapet og de budsjettmessige konsekvenser for statsbudsjettet vil bli fastlagt innenfor de rammer som Stortinget vedtar i forbindelse med behandlingen av St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2002-2003).

Når det gjelder selve stiftelsen av Luftfartsverket AS, er det lagt til grunn at denne skal skje etter reglene om stiftelse av aksjeselskaper i aksjelovens kapittel 2.

Fordelingen av ansvar og utgifter ved statens flyplasser er regulert ved et avtaleverk som blant annet inkluderer en rammeavtale mellom Forsvarsdepartementet og Samferdselsdepartementet (1999). Denne rammeavtalen videreføres etter omdanningen av Luftfartsverket til aksjeselskap.

Etter omdanningen til aksjeselskap vil Luftfartsverket bli skattepliktig på linje med andre aksjeselskaper. Når det gjelder eiendomsskatt til kommunene, er det imidlertid i omdanningsloven § 6 nr. 2 foreslått en videreføring av selskapets gjeldende fritak for betaling av slik skatt.

Ved omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap vil arbeidsmiljøloven avløse tjenestemannsloven og arbeidstvistloven vil avløse tjenestetvistloven. På avtalesiden vil Hovedavtalen og Hovedtariffavtalen i staten bli avløst av de avtaler som blir inngått gjennom vedkommende arbeidsgiverorganisasjon eller med bistand fra denne.

De ansatte som blir med over i det nye selskapet, foreslås gitt en overgangsordning hvor de i en perio-

de på tre år omfattes av tjenestemannslovens § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til statlige stillinger og ventelønsrettigheter, jf. lovforslaget § 4 og særmerkna-dene til denne bestemmelsen.

Det forutsettes at eventuelle ventelønsutgifter skal bæres av selskapet gjennom refusjonsplikt overfor Aetat som står for utbetalinger og administrasjon av ordningen.

De administrative og økonomiske konsekvensene av lovforslaget vil avhenge av om og i hvilket omfang ventelønsrettighetene blir utløst.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Bjørgulv Froyn, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Tor-Arne Strøm, fra Høyre, Anne Berit Andersen, Brit I. H. Andreassen, Sverre J. Hoddevik og lederen Petter Løvik, fra Fremskrittspartiet, Thore A. Nistad og Kenneth Svendsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen og Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Jan Sahl, og fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, viser til St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 2 (2002-2003) Om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap og om Flytoget AS, BaneTele AS og Ryfylkepakken.

Komiteen viser for øvrig til Budsjett-innst. S. nr. 13 Tillegg nr. 1 (2002-2003).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til merknadene i Budsjett-innst. S. nr. 13 Tillegg nr. 1 (2002-2003) om Luftfartsverket til AS, der partiene begrunner at dagens organisering av Luftfartsverket som forvaltningsbedrift best vil sikre den nasjonale målsettingen i luftfartssektoren.

Disse medlemmer vil derfor stemme imot forslaget til lov.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til budsjettforliket mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene høsten 2001, der omgjøringen av Luftfartsverket til aksjeselskap var en del av forliket, og som det dermed var flertall for.

Disse medlemmer vil peke på at som aksjeselskap vil Luftfartsverket stå friere i forhold til den statlige forvaltningen og de politiske organene. Selskapet vil lettere kunne fatte beslutninger om utbygging, ombygging og modernisering av flyplasser med tilhørende anlegg, og lettere kunne finne frem til gunstig finansiering i markedet.

Disse medlemmer vil gi Regjeringen honnør for å ha fulgt opp stortingsflertallets vedtak.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råv Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om omdanning av Luftfartsverket til aksjeselskap

§ 1 Formål

Formålet med denne loven er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av forvaltningsbedriften Luftfartsverket til aksjeselskap.

§ 2 Overføring av forpliktelser

Overføring til aksjeselskapet av forpliktelser knyttet til forvaltningsbedriften Luftfartsverket har frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3 Overføring av offentlige rettigheter, tillatelser mv.

Offentlige rettigheter, tillatelser, konsesjoner med videre som gjelder forvaltningsbedriften Luftfartsverket blir fra omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet.

Omregistrering i grunnboken og andre offentlige registre i forbindelse med omdanningen skjer ved navneendring.

§ 4 Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder ansatte i forvaltningsbedriften Luftfartsverket som ved omdanningen til aksjeselskap blir ansatt i selskapet.

Lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemann m.m. (tjenestemannsloven) § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal i tilfelle som nevnt i første ledd fremdeles gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannslovens § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum gjelder i tre år etter ansettelse i aksjeselskapet.

Staten kan kreve utbetalte utgifter til ventelønn etter annet ledd refundert fra selskapet.

§ 5 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft straks, med unntak av § 6 som gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 6 Endringer i andre lover

Fra det tidspunkt som fremgår av § 5 gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 13. august 1915 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) skal § 204 nr. 2 første ledd første og nytt annet punktum lyde:

Uten samtykke fra departementet må retten ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune. Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, eller statens lufthavnselskap.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

2. I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane skal § 5 ny bokstav f) lyde:

f) Eigedom som statens lufthavnselskap eig, i same omfang som fritaket for statens eigedom etter bokstav a femte strekpunkt.

3. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) skal § 118 første ledd første og nytt annet punktum lyde:

Uten samtykke fra departementet må retten ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune. Tilsvarende gjelder for vitne som har taushetsplikt som følge av tjeneste eller arbeid for familievernkontor, postoperatør, tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, eller statens lufthavnselskap.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

4. I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) skal § 13-2 første og annet ledd lyde:

Er avgifter som påløper i forbindelse med et luftfartøys benyttelse av norsk landingsplass til allmenn bruk, eller andre luftfartsanlegg eller tjenester som er stilt til rådighet for eier eller bruker av luftfartøy, ikke blitt betalt til fastsatt tid eller tilstrekkelig sikkerhet stilt, kan innehaveren eller luftfartsmyndigheten hindre fartøyet i å forlate plassen *eller holde tilbake et annet fartøy med samme eier eller bruker.*

Luftfartsmyndigheten kan i tillegg;

1. *nekte eier eller bruker adgang til norsk landingsplass,*
2. *nekte eier eller bruker adgang til norsk luftrom, inntil avgiften er betalt eller tilstrekkelig sikkerhet stilt.*

Oslo, i samferdselskomiteen, den 5. desember 2002

Petter Løvik

leder

Kenneth Svendsen

ordfører

Geir-Ketil Hansen

sekretær